

CONFERINȚA I

Basel, 22 decembrie 1918

Ca pe două coloane spirituale maiestuoase a așezat simțirea creștină a Universului cele două sărbători ale anului, sărbătoarea Crăciunului și cea a Paștelui, care trebuie să fie un simbol al cursului vieții omenești. Și să ne fie îngăduit să spunem că prin gândul de Crăciun și prin gândul de Paște stau în fața sufletului omenesc două coloane spirituale pe care sunt încrustate cele două mari taine ale existenței fizice omenești, asupra cărora omul trebuie să-și îndrepte privirea într-un cu totul alt mod decât asupra altor evenimente ale cursului vieții sale fizice. Desigur că în acest curs fizic al vieții pătrunde suprasensibilul – prin contemplarea sensibilului, prin judecata rațiunii, prin sentiment și conținutul voinței. Dar suprasensibilul este de obicei ceva care se vestește direct ca suprasensibil, oarecum așa cum vrea să-l aducă simțirea creștină a Universului pe plan sensibil prin sărbătoarea Rusaliilor. Prin gândul de Crăciun și gândul de Paște sunt indicate cele două evenimente ce se desfășoară pe parcursul vieții fizice care, prin aspectul lor exterior, sunt întru totul evenimente fizice, dar care, contrar tuturor celorlalte evenimente fizice, nu se vestesc așa cum sunt, direct ca evenimente fizice. Prin concepția despre natură se poate avea o privire de ansamblu asupra vieții fizice a omului, prin concepția despre natură se poate contempla senzorial această viață fizică, revelația exterioară

CUPRINS

Treptele adevărului (biolog dr. Petru Papacostea)	9
În legătură cu publicarea conferințelor lui Rudolf Steiner	13
Conferința I, Basel, 22 decembrie 1918	
Nașterea lui Christos în sufletul omenesc. Crăciunul și Paștele ca poli ai vieții omenești: naștere și moarte. Crăciunul: amintirea originii spirituale. Misterul copilului. Gândul echilibrului. Moștenirile/talentele luciferice trebuie puse în slujba lui Christos. Îvingerea egoismului prin iubire, a aparenței prin adevăr, a ceea ce îmbolnăvește prin noua revelație creștină.	15
Conferința a II-a, Dornach, 24 decembrie 1918	
Apariția creștinismului în decursul evoluției Pământului. Christos între luciferic și ahrimanic. Semnificația templului lui Solomon în opoziție cu creștinismul în devenire. Nașterea creștinismului în vechiul suflet iudaic, în spiritul grec și în trupul roman. Reminiscența umbrelor vechilor impulsuri universale.	32
Conferința a III-a, Dornach, 25 decembrie 1918	
Impulsurile ființiale lăuntrice ale omului referitor la parcursul vieții sale. Egalitate, libertate și fraternitate. Forțele care duc	

omul la moarte înspre mijlocul vieții și puterea impulsului lui Christos. Învelișurile creștinismului și Eul său viu. Înțelepciunea gnostică. Resturi ale înțelepciunii imaginative ebraice din gnosă; penetrarea ei cu puterea gândirii..... 43

Conferința a IV-a, Dornach, 27 decembrie 1918

Dezvoltarea creștinismului din esența mistică a timpului precreștin. Gradele inițierii egipteano-caldeene, pregătitoare a creștinismului. Principiul vechii inițieri: de la cunoașterea omului la cunoașterea Universului. Primele patru trepte ale inițierii: Poarta omului, Poarta cunoașterii de sine, Poarta morții, Christoforul. Transformare în principiul inițierii. Noua inițiere: de la cunoașterea Universului înapoi la cunoașterea omului, prin Poarta formelor, Poarta vieții și Poarta conștiinței. 61

Conferința a V-a, Dornach, 28 decembrie 1918

Transformarea stării sufletești a omului. Viața omenească de reprezentare ca imagine oglindită. Fenomene polare: concepțiile Bisericilor și cele ale societăților secrete; mlădițele acestora: credința religioasă și conceptele științei moderne. La baza sciziunii dintre esența voinței omenești și a reprezentării omenești se află impulsul libertății. În noua viață spirituală se revelează, în locul Spiritelor forme, Spiritele personalității. Transformarea întregii cunoașteri suprasensibile. În locul conceptelor și al formelor esoterice învechite trebuie să-și facă loc viața lăuntrică. 82

Conferința a VI-a, Dornach, 29 decembrie 1918

Legătura cu Christos dispare, rămâne omul Iisus; critica Evangheliilor îl pierde și pe El. Calea spre Iisus Christos trebuie parcursă de o știință care ține cont de concepția modernă despre natură, dar caută metode suprasensibile. Inițiere sub conducere spirituală directă; exemplu: Brunetto Latini. Treapta premergătoare necesară a inițierii actuale: înțelegerea metamorfozelor vieții. Ieșirea conștiinței a spiritual-sufletescului din corporalitatea fizică printr-o trăire lăuntrică. 98

Conferința a VII-a, Dornach 31 decembrie 1918

Sentimentul de ajun de Anul Nou: viața noastră în legătură cu întregul Univers. Omul simțurilor trăiește de șapte ori mai lent decât natura, omul gândurilor, de șapte ori mai repede. Știința spiritului: revelarea Spiritelor personalității. Imaginea viitorului omenirii în ochii unui om onest, ai unui clargânditor care judecă lucrurile prin prisma științei spiritului: cuvintele lui Walther Rathenau. – Spiritele personalității sunt pe cale să devină creatori din simple Spirite ale timpului.

120

Conferința a VIII-a, Dornach, 1 ianuarie 1918

Perspectivă asupra Noului An. Cerința cardinalului Newman în privința unei noi revelații. Ascensiunea Spiritelor personalității împotriva cărora se răscoală demonii ahrimanici din subconștientul sufletelor. Conștienta despre viețile pământești repetate ca dar al Spiritelor personalității. Starea sufletească a celor care au determinat catastrofele războiului. Scindarea personalității. Exemplu: Ludendorff. Gândirea analitică a științelor naturii, gândirea configuratoare a științei spiritului. Perspective de viitor. Analize psihologice ale cititorilor și cărților realizate de Nicolai Rubakin și evaluarea lor statistică drept exemplu pentru acțiunea inteligenței inconștiente care domină în mod obiectiv, deconectând inteligența subiectivă.

143

Notițe ale lui Rudolf Steiner de la conferința din

28 decembrie 1818.....

164

Indicații referitoare la această ediție. Note

168

a spiritualului. Dar nu se poate contempla senzorial-sensibil nici măcar aspectul exterior, revelația exterioară a celor două trăiri de graniță ale parcursului vieții omenești, fără ca această contemplare să nu ajungă ea însăși la aspectul extrem de enigmatic, plin de taină, al acestor două evenimente. Este vorba de evenimentele nașterii și morții. Prin viața lui Iisus Christos – și, amintind de aceasta, prin gândul de Crăciun și prin gândul de Paște – stau în fața sufletului omenesc, a simțirii creștine, aceste două evenimente ale vieții fizice omenești.

Prin gândul de Crăciun și prin gândul de Paște sufletul omenesc vrea să-și îndrepte atenția asupra acestor două mari taine. Și după felul în care privește el găsește în această contemplare fortificare plină de lumină pentru gânduri, conținut plin de putere pentru voința omenească, îmbărbătare a omului, indiferent în ce situație are el nevoie de aceasta. Aceste două coloane spirituale, sărbătoarea de Crăciun și sărbătoarea de Paște, au o valoare de veșnicie.

Capacitatea de reprezentare omenească s-a apropiat frecvent în decursul evoluției sale, în diferite moduri, de marele gând de Crăciun și de marele gând de Paște. În timp ce în prima perioadă a evoluției creștine, deoarece efectul Evenimentului de pe Golgota zguduise multe suflete, oamenii s-au obișnuit treptat cu contemplarea Mântuitorului care murea pe Golgota, în timp ce în primele secole ale creștinismului ei au resimțit gândul eliberării legat de Crucificatul țintuit pe cruce și s-a configurat treptat marea imaginațiune covârșitoare a lui Christos murind pe cruce, simțirea creștină, în special de când a început perioada contemporană, adaptându-se mai mult la materialismul ce apărea în evoluția omenirii, s-a îndreptat înspre imaginea de copil a lui Iisus, a copilului nou-născut ce pășea în lume.

Acum se poate spune, în orice caz, printr-o simțire subtilă, că în modul în care s-au îndreptat sufletele creștine ale Europei înspre ieslea de Crăciun în secolele trecute poate fi găsit ceva din creștinismul materialist. Nevoia – eu nu am intenție rea când spun aceasta – de a-l dezmiarda întrucâtva pe micul Iisus a devenit o

nevoie trivială în decursul secolelor. Și multe cântece pe care unii oameni le consideră încă frumoase sau pornite din inimă despre micul Iisus ne fac totuși prea puțină plăcere în aceste timpuri devenite grave.

Dar gândul de Paște și gândul de Crăciun sunt coloane de gândire veșnică ale firii omenești. Și se poate spune foarte bine că în vremea noastră se vor revărsa noi revelații spirituale și o lumină nouă asupra gândului de Crăciun, că gândul de Crăciun va fi resimțit treptat într-un mod măreț, într-o nouă înfățișare. Iar nouă ne revine sarcina să percepem din întâmplările lumii chemarea de înnoire a unor vechi lumi de reprezentare, chemarea după o nouă revelare a spiritului. Ne revine sarcina să înțelegem cum se elaborează din aceste întâmplări ale lumii un nou gând de Crăciun, spre fortificarea și înălțarea sufletului omenească.

Nașterea și moartea omului, oricât ar fi disecate, oricât ar fi analizate, reprezintă evenimente care se desfășoară nemijlocit pe planul fizic și în care domnește spiritualul, în așa fel încât nimeni din cei care privesc cu seriozitate lucrurile nu ar spune că aceste două evenimente pământești ale vieții omenești nu ar arăta, nemijlocit, ca evenimente fizice, în măsura în care ele se desfășoară în viața omului, că omul este cetățean al unei lumi spirituale. Nicio concepție despre natură nu poate găsi în ceea ce pot vedea simțurile, poate înțelege rațiunea, în naștere și moarte, altceva decât intervenția spiritualului în fizic. În felul acesta se apropie aceste două evenimente de firea omenească. Și chiar în evenimentul Crăciunului, în evenimentul nașterii, inima creștină omenească va trebui să resimtă tot mai profund caracterul său mistic.

Se poate spune că doar rareori s-au avântat oamenii să-și îndrepte privirea în mod corect spre caracterul mistic al nașterii. Au făcut-o rareori, dar exprimând-o atunci în reprezentări profunde care vorbesc sufletului omenească. Ca în acea reprezentare care se leagă de eroul spiritual elvețian al secolului al XV-lea, *Nikolaus von der Flüe*. Despre el se povestește – a povestit el însuși despre sine – că înainte de nașterea sa, înainte să poată inspira aer fizic, el și-a

văzut propria imagine omenească, pe care o va purta în trup după ce va fi intervenit nașterea sa și se va fi desfășurat viața sa. El a văzut, înainte de nașterea sa, actul botezului său, persoanele care au fost prezente la acest eveniment și la această viață a sa. Cu excepția unei singure persoane mai în vârstă, care era de față și pe care nu a recunoscut-o, pe celelalte le-a recunoscut, deoarece le văzuse deja înainte de a zări lumina acestei lumi. Puteți primi această povestire așa cum vreți, dar nu ne putem împiedica să vedem în ea o indicație importantă asupra misterului nașterii omului, simbolizat atât de măreț în fața istoriei lumii prin gândul de Crăciun. Puteți găsi indicat în povestirea lui Nikolaus von der Flüe că ceva se unește cu pășirea în viața fizică, ceva care este ascuns concepției cotidiene omenești obișnuite după un perete foarte, foarte subțire, perete subțire care poate fi străpuns atunci când există o relație karmică, așa cum a fost cea a lui Nikolaus von der Flüe. Pe ici, pe colo ne mai întâmpină câte o astfel de indicație impresionantă asupra misterului nașterii și al Crăciunului. Dar putem spune: Prea puțin a devenit până acum omenirea conștientă de modul în care se manifestă, în cele două coloane de graniță ale vieții omenești, nașterea și moartea, nemijlocit în lumea fizică, drept două evenimente spirituale ce se revelează deja în manifestarea lor fizică, și care nu s-ar putea desfășura niciodată în cadrul simplelor procese ale naturii, ci în care are loc o pătrundere nemijlocită a puterilor divin-spirituale, care se anunță prin aceea că tocmai prin apariția lor fizică aceste două trăiri de graniță ale parcursului existenței fizice omenești trebuie să rămână taine.

Această nouă revelație christică ne conduce la a considera acest parcurs al vieții omenești așa cum, dacă ne este îngăduit să ne exprimăm astfel, ar vrea Christos să fie apreciat de oameni în secolul al XX-lea. Ne amintim astăzi, când vrem să ne cufundăm în gândul de Crăciun, una din expresiile care a fost pusă în gura lui Iisus Christos, și care ne poate îndruma foarte bine înspre gândul de Crăciun. Expresia este: „Dacă nu veți fi ca pruncii, nu veți putea

intra în Împărăția Cerurilor". „Dacă nu veți fi ca pruncii..." nu este în realitate o cerință de separare a oricărui caracter misterial de gândul Crăciunului, pentru a-l trage în jos, în trivialitatea iubitului Iisus, cum au procedat multe cântece populare și altele asemănătoare, dar mai puțin cântecele populare decât liedurile, în decursul evoluției materialiste a creștinismului. Tocmai această expresie „Dacă nu veți fi ca pruncii nu veți putea intra în Împărăția Cerurilor" ne îngăduie să privim la impulsurile covârșitoare care domnesc în evoluția omenirii. Și în timpul nostru, în care prin evenimentele lumii într-adevăr nu ni se oferă un prilej de a cădea pradă unor gânduri triviale despre Crăciun, în care prin inima omenească trece atâta durere, în care această inimă omenească trebuie să privească înapoi la milioanele de oameni care și-au găsit moartea în ultimii ani, trebuie să privească la nenumărații oameni care sunt înfometăți, în acest timp, într-adevăr, nu se cuvine altceva decât să scrutăm acel gând mareț care îi mână pe oameni de-a lungul istoriei și înspre care putem fi îndreptați prin cuvintele: „Dacă nu veți fi ca pruncii..." și care poate fi completat prin următoarele cuvinte: „Și dacă nu vă petreceți viața în lumina acestui gând nu veți putea intra în Împărăția Cerurilor." Când omul pășește în lume, el vine dintr-o lume spirituală. Căci ceea ce se desfășoară în viața fizică, conceperea și creșterea trupului său fizic, constituie înveșmântarea aceluia eveniment care nu poate fi desemnat altfel decât spunând: Cea mai profundă entitate a omului iese din lumea spirituală. Omul este născut din spirit într-un trup. Și atunci când rosicrucianul spune: *Ex deo nascimur*, el îl are în vedere pe om, în măsura în care acesta pășește în lumea fizică. Căci ceea ce îl învăluie pentru început pe om, ceea ce face din el un întreg fizic aici pe globul pământesc, este ceea ce poate fi exprimat prin cuvintele *Ex deo nascimur*. Dacă privim înspre ființa lăuntrică a omului aflată în punctul său central, trebuie să spunem: Omul părăsește lumea spirituală și intră în această lume fizică. – Prin cele ce se desfășoară în această lume fizică, pe care le-a privit din ținuturile spirituale înainte de conceperea sau nașterea sa, el este învăluit cu trupul său

fizic pentru a trăi lucruri care nu pot fi trăite decât în acest trup. Dar, în ceea ce privește punctul său central, omul vine din lumea spirituală. În primii ani ai existenței sale fizice – pentru cel care vrea să vadă lucrurile așa cum sunt ele în lume, care nu este orbit de iluziile materialismului –, omul vestește încă din primii ani cum a venit el din spirit. Cele ce pot fi trăite în preajma unui copil se prezintă pentru omul care poate înțelege cu adevărat astfel încât în ele poate fi resimțit ecoul trăirilor din lumea spirituală. Asupra acestor taine vor să atragă atenția povestiri cum este cea legată de numele Nikolaus von der Flüe. O concepție trivială, care este puternic influențată de modul de gândire materialist, afirmă, în naivitatea ei, că omul își dezvoltă treptat Eul, de la naștere până la moarte, că acest Eu devine tot mai puternic și apare tot mai limpede. Este un mod de gândire naiv. Căci dacă privim la adevăratul Eu al omului, la ceea ce vine din lumea spirituală spre a fi înveșmântat fizic odată cu nașterea sa, vorbim cu totul altfel despre această dezvoltare fizică a sa. Căci atunci știm că adevăratul Eu al omului dispare treptat în trupul fizic pe măsură ce acesta crește, că el devine tot mai puțin distinct și că ceea ce se dezvoltă aici în lumea fizică între naștere și moarte este doar o imagine oglindită a evenimentelor spirituale, o imagine moartă, în oglindă, a unei vieți superioare. Modul corect de expresie este acela de a spune: În trup dispare treptat întreaga plenitudine a ființei omenești; ea devine tot mai invizibilă. Omul își trăiește viața sa fizică aici pe Pământ prin aceea că se pierde treptat în trup, pentru a se regăsi în spirit, în moarte. – Așa vorbește cel care cunoaște relațiile karmice. El spune: Copilul nu este desăvârșit și treptat el își dezvoltă Eul înspre o desăvârșire tot mai mare, el crește din fundamentele imprecise ale existenței omenești. Cunoașterea a ceea ce vede căutătorul spiritului trebuie să vorbească altfel decât vorbește conștiința sensibilă încâlcită în iluziile exterioare ale timpului nostru, care simte în ziua de astăzi tot materialist.

Și astfel pășește omul ca ființă spirituală în lume. Ființa sa trupească, atât timp cât este copil, este încă nedesăvârșită; el a

solicitat prea puțin spiritualul. Este ca și cum ar dormi în existența fizică, dar ne apare ca fiind atât de puțin plin de conținut pentru că îl percepem la fel de puțin în viața fizică obișnuită pe cât percepem Eul dormind și trupul astral dormind, atunci când ele sunt separate de trupul fizic și de cel eteric. Însă o ființă nu este mai nedesăvârșită doar pentru că noi nu o vedem. Omul trebuie să răscumpere acest fapt cu trupul său fizic, prin aceea că se adâncește tot mai mult în trupul fizic, pentru a dobândi prin aceasta capacități care nu pot fi atinse decât în acest mod, prin aceea că ființa spiritual-sufletească a omului se pierde un timp în existența trupului fizic. Pentru că ne amintim mereu de această proveniență spirituală, că ne fortificăm prin gândul: Noi am venit din lumea spirituală în lumea fizică, pentru aceasta se află gândul Crăciunului ca o coloană impozantă de lumină în cadrul sentimentului creștin față de lume. Acest gând, ca gând de Crăciun, trebuie fortificat în evoluția spirituală viitoare a omenirii. Atunci gândul Crăciunului va redeveni puternic pentru omenire, atunci oamenii vor putea din nou să vină în întâmpinarea sărbătorii Crăciunului, în așa fel încât să extragă putere din acest gând de Crăciun pentru existența fizică, care le poate aminti în sens corect originea lor spirituală. Atât de puternic cum va fi resimțit atunci acest gând de Crăciun este încă puțin resimțit de către oameni; pentru că este remarcabil, dar întru totul întemeiat pe legile existenței spirituale, faptul că ceea ce-i duce pe oameni înainte, favorizându-i, apare mai întâi în mod tumultuos, ca anticipat de spirite nelegitime ale evoluției lumii. Noi înțelegem evoluția istorică a omenirii în sens corect numai dacă știm că adevărurile nu trebuie luate așa cum apar ele uneori, ci că trebuie văzut timpul potrivit în care pot interveni ele în evoluția omenirii.

Printre gândurile care au intervenit în evoluția recentă a omenirii – desigur, stimulate de impulsul lui Christos, dar într-o înfățișare pretimpurie – este gândul profund creștin, dar mereu capabil de aprofundare, al egalității oamenilor în fața lumii și a lui Dumnezeu, al egalității tuturor oamenilor. Dar nu este îngăduit să aducem acest gând într-un mod atât de general în fața sufletelor omenești, așa